

Samrådsredogörelse

2024-05-06

Plan för vattentjänster, Kungsör kommun

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med Kungsörs vattentjänstplan är att presentera kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av kommunalt vatten och avlopp, samt redovisa hur de kommunala anläggningarna ska säkras för att klara framtida skyfall. Kungsörs vattentjänstplan har avgränsats till att omfatta de områden inom kommunen som idag omfattas eller kan komma att omfattas av verksamhetsområden i enlighet med LAV.

Hur samrådet har bedrivits:

Planen för vattentjänster har varit ute på samråd under tiden fr.o.m. 12 februari 2024 t.o.m. 18 mars 2024. Samtliga handlingar och yttranden i sin helhet finns i arkivet hos Kungsörs kommun.

Ändringar av förslaget inför granskning:

Under samrådet inkom det 8 yttranden. Inkomna yttranden har inte föranlett någon revidering. Inför granskningen sker redaktionella ändringar.

Inkomna yttranden med kommentarer:

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter- råd enligt 6§, LAV

Vattentjänstplanens innehåll och saklig avgränsning

Vattentjänstplanen för Kungsörs kommun utgör i dagsläget en beskrivning av nuläget och en identifiering av de utredningar som behöver tas fram för att uppfylla syftet med en vattentjänstplan. Länsstyrelsens synpunkter handlar därför om vad kommunen bör beakta i de fortsatta utredningarna. Utifrån att huvuddelen av de planerade utredningarna planeras att vara färdiga till 2025 anser Länsstyrelsen att kommunen bör överväga att uppdatera vattentjänstplanen innan fyraårsperioden (enligt 3 st. 6 a §) har passerat. Detta för få till en kontinuitet i arbetet med vattentjänstplanen och nyttja de framtagna utredningarna på ett effektivt sätt.

Avgränsning av framtida vattentjänstplan

Då kommunens "Plan för vatten och avlopp" behöver uppdateras anser Länsstyrelsen att avgränsningen av dagens vattentjänstplan är acceptabel. Kommunens bedömning av framtida utbyggnadsbehov kommer att framgå av den uppdaterade "Plan för vatten och avlopp". Länsstyrelsen anser vidare att framtida vattentjänstplan bör även omfatta bebyggelse utanför verksamhetsområdet. Den framtida vattentjänstplanen bör därför även peka ut vilka områden i kommunen där kommunen bedömer att enskilda lösningar för vattentjänster är acceptabla och där kommunen bedömer att man inte har ett ansvar enligt 6 § LAV

Klimatanpassning

För att vattentjänstplanen ska bli ett stöd för kommunens samlade arbete och anpassas till de lokala förutsättningarna, anser Länsstyrelsen att alla relevanta klimataspekter bör ingå i de fortsatta utredningarna. Exempel på det är torra avseende dricksvattenförsörjning och översvämning/högt vattenstånd gällande dagvattenhantering och omhändertagande av spillvatten. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör ta hänsyn till ett framtida klimat i de bedömningar som görs avseende miljöpåverkan från exempelvis bräddningar av spillvatten och dagvattenutsläpp.

Dag- och spillvattensystemet

I de fortsatta utredningarna avseende både dagvatten- och spillvattensystemet anser Länsstyrelsen att en bedömning av utsläppens påverkan på de aktuella recipienterna bör ingå. Kommunen bör i utredningarna identifiera vilka recipienter som är särskilt känsliga för utsläpp ur miljö- eller hälsosynpunkt. Detta kan exempelvis gälla dagvattenutsläpp som sker till särskilt skyddsvärda vattendrag eller nära badplatser. Eller spillvattenutsläpp genom bräddningar från reningsverket eller ledningsnätet till särskilt skyddsvärda vattendrag eller nära badplatser.

Skyfall

Det är oklart om kommunen i skyfallskarteringen även kommer att utreda ökade flöden till reningsverk och i ledningsnät till följd av skyfall. Länsstyrelsen anser att skyfallskarteringen även bör beakta konsekvenserna av skyfall på flöden till pumpstationer och reningsverk. Detta innebär att konsekvenserna av skyfall på hela spill- och dagvattensystemet bör analyseras. Konsekvensanalysen kan sedan användas som underlag för kommunens fortsatta klimatanpassningsarbete av VA- anläggningen.

Förhållande till andra plandokument

Länsstyrelsen ser positivt på den samverkan som sker mellan kommunen och KVAB inom planprocessen och uppmuntrar till fortsatt dialog. Likaså vill Länsstyrelsen framhäva vikten av samverkan inom kommunen kring frågor som berör allmänna vattentjänster nu när kommunen har påbörjat sin resa mot en ny översiktsplan.

Framtida arbeten

Länsstyrelsen deltar gärna som stöd vid uppdateringen av kommunens "Plan för vatten och avlopp" gällande bedömningen av kommunens ansvar enligt 6 § lag om allmänna vattentjänster.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att vattentjänstplanen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan såsom avses i 6 kap. Miljöbalken. Denna bedömning gör Länsstyrelsen utifrån att Kungsörs kommuns vattentjänstplan framför allt innehåller en nulägesredogörelse för den allmänna försörjningen av vattentjänster. Det förslag på åtgärder som redovisas i vattentjänstplanen redogör för vad som behöver göras men fastslår inte hur, det vill säga talar inte om vilken teknisk lösning som ska användas eller eventuellt markanspråk som behöver göras. Åtgärderna kommer att utredas vidare i respektive åtgärdsprojekt.

Kommentar:

Kungsörs kommun tackar Länsstyrelsens för lämnade råd och synpunkter och tar dessa i beaktande vid framtagande av övriga utredningar kopplade till vattentjänstplanen.

Trafikverket

Ärendet avser samråd gällande förslag till vattentjänstplan i Kungsörs kommun. Syftet med vattentjänstplanen är att presentera kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av kommunalt vatten och avlopp, samt redovisa hur de kommunala anläggningarna ska säkras för att klara framtida skyfall.

Trafikverket har inga synpunkter på samrådshandlingen som sådan men vill i sammanhanget ändå framföra nedanstående.

Beträffande dagvattenhantering anser Trafikverket generellt att nybyggnationer och hårdgöring av mark inte får innebära att dagvattenavrinningen ökar till diken och trummor utmed den statliga infrastrukturen, varken mängd- eller hastighetsmässigt. Vid de fall

Trafikverkets diken och trummor berörs av dagvattenhanteringen bör kommunen ta höjd för 50-årsflöden.

Trafikverket tar gärna del av den skyfallskartering som planeras att bli klar under år 2024. Trafikverket välkomnar även i övrigt en dialog kring frågor som rör den statliga infrastrukturen när sådana aktualiseras.

För information vill Trafikverket nämna att det i samband med nydragning av ledningar, eller arbeten på befintliga ledningar, som ligger inom Trafikverkets fastighet eller inom vägområdet utmed statlig väg behövs avtal och tillstånd från Trafikverket.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har elnätsanläggningar i Kungsörs kommun och önskar att dessa beaktas vid kommande planering. Vattenfall Eldistribution AB har i övrigt inget att erinra.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

Mälarenergi

Mälarenergi Elnät har inget att erinra på Planen för vattentjänster.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

VafabMiljö Kommunalförbund

Vafabmiljö tackar för möjligheten att få tycka till om förslag till vattentjänstplan för Kungsörs kommun. Vi har tagit del av underlaget och bedömer att vi inte har något att framhålla utifrån vårt område.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

Köpings kommun

VA-gruppen på Köpings kommun har fått er vattentjänstplan på

samråd. Vi kommer avstå från att svara då vi inte ser att den berör Köping.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Västra Mälardalens Myndighetsförbund har ingen erinran gällande förslag till Plan för vattentjänster för Kungsörs kommun.

Kommentar:

Noterat. Kommunen tackar för svar.

LRF Kung Karls lokalavdelning och kommungrupp

Vi i LRF Kung Karl (Kungsör) anser att det är väldigt bra med en långsiktig planering för vattenförvaltning med hänsyn till dricksvatten, VA och dagvatten och de kommande problem som klimatförändringarna kan föra med sig med skyfall, översvämning men också beredskap för torra.

LRF Kung Karl vill lämna följande övergripande synpunkter på Kungsörs kommuns förslag till vattentjänstplan:

Med året 2023 bakom oss men i starkt minne är det väldigt viktigt att i framtiden ha beredskap för perioder med stora mängder nederbörd.

Flera lantbrukare i vår kommun hade stora bekymmer med översvämmade åkrar vilket försenade och försvårade skördarbetet rejält. Visserligen inte lika problematiskt som i Sala kommun, men ändå bekymmersamt eftersom det påverkar marken en tid framöver.

För de gröna näringarna i Kungsörs kommun (i huvudsak jordbruk och skogsbruk) är det av yttersta vikt att:

Kommunens anläggningar fungerar bra och att risken för att dagvatten från kommunen och kommunens anläggningar inte belastar enskilda markägares avvattningsystem som diken och täckdikningssystem.

Vid ev. översvämning är det också mycket viktigt att mark i allmänhet inte förorenas och i synnerhet att jordbruksmark skyddas vid bräddning. Jordbruksmarken är en viktig resurs i samhället och inte minst i tider av kris och beredskap ur försörjningssynpunkt med tanke på lokal och regional livsmedelsproduktion (jfr den regionala livsmedelsstrategin i Västmanland).

Vi i LRF Kung Karl har ett antal frågor kopplat till planen:

- Finns det några tankar kring att samla vatten i dammar etc. för ev. bevattning av åkermark? För kopplat till klimatförändringar kommer vi också att se perioder av torra. Att våra sjöar och

vattendrag kan leverera vatten till bevattningsanläggningar kanske inte är självklart då.

Kommentar:

Vattentjänstplanens syfte är att beskriva Kungsörs kommuns långsiktiga planering för behov och utbyggnad av allmänna vattentjänster. Att ordna dagvattendammar för bevattning av åkermark ingår inte i allmänna vattentjänster.

- Ser ni redan nu problemområden där dagvatten belastar dikningsföretag? Och kommer dessa att vara prioriterade för åtgärder?

Kommentar:

I vattentjänstplanen står skrivet att kommunen ska ta fram en skyfallskartering år 2024. Skyfallskarteringen är kopplad till vattentjänstplanen och kommer att fokusera på hur de allmänna va-anläggningarna klarar av skyfall. Dagvattendiken är inte en del av kommunens VA-anläggning.

Kommunen arbetar även med att ta fram en ny översiktsplan. Ovanstående frågor tas med i det fortsatta arbetet med framtagande av ny översiktsplan

- Ser ni redan nu att jordbruksmark påverkas av planen? Eller att kommunala anläggningar förvärrar för andra verksamheter?

Kommentar:

I dagsläget ser kommunen inga sådana risker. Den planerade skyfallskartering kan ge oss en tydligare bild av eventuella risker.

- I de fall kommunen är part i dikningsföretag – kommer kommunen att vara del drift och underhåll?

Kommentar:

I de fall kommunen är part i dikningsföretag så kommer kommunen vara del i drift och underhåll, ekonomiskt och/eller operativt.

- Ang. Skyfallskarteringen: Hur ser samordningen mellan kommunen, Trafikverket, räddningstjänsten och andra företagorganisationer ex.LRF ut? Finns det redan nu ett samordningsforum för att säkerställa fortsatt verksamhet? Det anser vi vara en väldigt viktig åtgärd vid höga flöden i vattendrag

och vid skyfall och att det inte bara blir kommunens VA-anläggningar som räddas på bekostnad av andra aktörer.

Kommentar:

En kommande skyfallskartering för vattentjänstplanen begränsas till hur den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall. Detta står skrivet i 6b§ i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

I arbetet med kommunens nya översiktsplan kommer skyfall och höga flöden att inkluderas. Översiktsplanen kommer att se på dessa frågor ur ett vidare och mer övergripande perspektiv än vad det görs i vattentjänstplanen.

- I texten står att läsa:
Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och dess aktualitet ska prövas av kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod *och vid ändring av översiktsplan och/eller detaljplan.*
Vi föreslår följande tillägg i texten, se röd markering.
Planen är inte bindande.
Fråga: Vad menas med att planen inte är bindande? Och varför är den inte bindande?

Kommentar:

Vid framtagande av översiktsplan och detaljplan kommer vattentjänstplanen att beaktas, dock kommer vattentjänstplanen inte aktualitetsprövas efter framtagande av dessa planer.

Kommunens översiktsplan är ett omfattande dokument som aktualitetsprövas vart fjärde år genom en så kallad planeringsstrategi, en ny överstiktsplan tas fram mer sällan än så. Processen att ta fram en översiktsplan är omfattande och pågår under lång tid. Vattentjänstplanen och översiktsplanen ska inte vara motstridiga.

Vattentjänstplanen kommer inte att aktualitetsprövas vid framtagande eller ändring av detaljplan. Vid framtagande av vattentjänstplanen tas planerad detaljplanering med i beaktning. I de flesta fall följer framtagande av detaljplaner översiktsplanen.

Vattentjänstplanen är inte bindande då lagen är utformad på så sätt, för mer information hänvisar vi till 'Sveriges kommuner

och regioner' samt §6b lagen om allmänna vattentjänster LAV (2006:412).

- I policyn används ord som *bör* men vi anser att det ska bytas ut mot ord som *ska*. Även gränser för ex. avrinning efter exploatering är lämpligt att använda. Annars blir en policy ganska uddlös. Se våra förslag i röd text.

Dagvatten är en naturligt förekommande tillgång som ska användas på ett positivt sätt i samhällsplaneringen.

- *Belastningen på recipienter och avloppsnät bör minimeras genom medveten dagvattenhantering i planeringsarbetets alla skeden.*
- *LOD innebär att man försöker efterlikna naturens sätt att ta hand om dagvattnet genom avdunstning, fördröjning och infiltration i marken. Detta ska eftersträvas **och i högsta grad implementeras** vid nyplanering av Kungsör.*
- *Avrinning från en tomt eller markområde ~~bör~~ **ska** inte öka efter exploatering. **(eller sätt gräns för hur mycket det får avrinna)***
- *Där så är möjligt ska befintliga fastigheter/fastighetsägare uppmuntras att koppla bort sina stuprör från dagvattenledningarna.*
- *Ledningar ska dimensioneras enligt Svenskt Vattens anvisningar och med hänsyn till den förväntade klimatförändringens effekter.*
- *Dagvattnet ska tas om hand för ett på platsen lämpligt sätt från estetisk, biologisk och säkerhetssynpunkt.*
- *Allt dagvatten som har låga eller måttliga föroreningshalter bör infiltreras eller fördröjas*

Kommentar:

Samrådet rör endast vattentjänstplanen. Utklippet ovan är från kommunens dagvattenpolicy som är ett dokument framtaget och beslutat av kommunfullmäktige år 2013. Ändringar av kommunens dagvattenpolicy ingår inte i arbetet med framtagande av vattentjänstplanen.

Vid en eventuell revidering av dagvattenpolicyn beaktar vi inkomna synpunkter.

Vi ser fram emot ett fortsatt samarbete för att tillsammans lösa problem med "vattnets vara eller inte vara" på såväl kommunal mark som privat mark inom de gröna näringarna. Vi har bra kunskap om våra resurser och känner våra marker, våra diken och täckdikningar!

För LRF Kung Karls lokalavdelning och kommungrupp

Kommentar:

Kungsörs kommun tackar LRF för inkomna frågor och synpunkter.

Kommunens sammanvägda ställningstagande

Inkomna synpunkter föranleder inga ändringar

Inför granskning sker redaktionella ändringar.

Kommunen föreslår att vattentjänstplanen, efter ändringar, tas vidare för granskning.

Rune Larsen
Teknisk chef

Christian Roos
VA-chef

Kristofer Agdahl
Planarkitekt